

Koeien die zelf hun vreten bij elkaar grazen geven gezondere melk dan soortgenoten die het kant en klaar voorgeschoteld krijgen.

Foto's LC Jan de Vries

Gezondere melk uit grazende koeien

Door Nico Hylkema

WAGENINGEN - Elgersma (44) herinnert zich de Friese koeien die in haar jeugd het verse gras in het land graasden. Vers gras, zo ontdekte zij en met haar anderen al in 1999, bevat een hoger gehalte alfa-linoleenzuur. Micro-organismen zetten die in de maag om in de onverzadigde vetzuren rumenzuur en vacceenzuur.

Vooral dat rumenzuur heeft de aandacht van voedingsdeskundigen vanwege de kankerremmende werking die het zou hebben. Elgersma: „Er zijn daar inderdaad sterke aanwijzingen voor.”

Het lijkt allemaal te leiden tot de onontkoombare conclusie dat koeien in de wei moeten blijven. Koeien die het hele jaar op stal staan, krijgen ondanks de aanvoer van vers gras minder alfa-linoleenzuur binnen. Elgersma ontdekte dat per toeval. Ook uit Schots onderzoek is dat gebleken.

De gedachte daarachter is nu, dat koeien die grazen heel anders eten dan soortgenoten die het als gemaaid gras in de voergang krijgen. De laatste nemen grote happen lang gras, dat dicht bij de grond is afgemaaid. Koeien in de wei eten zorgvuldiger. Ze vreten vooral het grasblad en vreten in kleinere happen. Dat biedt de magen de gelegenheid de micro-organismen eerder en gedegener hun werk te laten doen.

Van oudsher grazen koeien op de Noord- en Zuid Hollandse en Friese klei- en veen- gronden. Dat zijn de gronden, die het meest geschikt zijn voor grasland. Sinds de jaren vijftig zijn ook op de zandgronden

De Wageningse graslanddeskundige Anjo Elgersma (44), afkomstig uit Schraard, legde als eerste de link tussen gezondere melk en het vreten van vers gras. Daaruit volgt een pleidooi voor het buiten weiden van melkkoeien. Grazende koeien leveren gezondere melk.

veel melkveebedrijven gekomen.

De koeien krijgen er meer mais, waar minder linoleenzuur in zit. Bovendien is de grond minder geschikt voor intensieve begrazing en zitten er meer boeren die hun vee het hele jaar binnen houden. Hetgeen ook nog eens wordt gestimuleerd door strenge wetgeving op het gebied van mineralenuitstoot.

Elgersma voert nu een nieuw voederexperiment uit in de Beemster met veevoerproducent De Heus-Breuking-Koudijs, Cono en grassenveredelingsbedrijf zaadhandel. In dat onderzoek wordt ook de vraag meegenomen welk grassoort het beste is. Engels raigras gooit hoge ogen, maar ook andere grassoorten worden meegenomen in het onderzoek en klaver.

Ze meent dat de uitkomsten van haar onderzoek een waarschuwing voor de Nederlandse boeren zijn. De concurrenten in bijvoorbeeld Nieuw-Zeeland kunnen hun vee het hele jaar buiten houden hebben daar

door voor de consument een gezondheidsvoordeel.

Nu is Nieuw Zeeland niet direct een concurrent van de Nederlandse boer. „Kijk anders maar eens naar Ierland, dat ligt dichterbij”. Daarom denkt Elgersma, dat op den duur het op stal houden van koeien een concurrentienadeel gaat opleveren. Daarom bepleit ze een zo lang mogelijk weideseizoen. Dat valt ook te bereiken door een betere zorg voor het bodemleven. Dat maakt de grond luchtiger en maakt het beter om water op te vangen en te verwerken.

Kaasproducent Cono in Middenbeemster weet inmiddels wel hoe de vork in de steel zit en betaalt de melkleveranciers, die de koeien buiten houden nu hoogste melkprijs in Nederland. Friesland Coberco ziet in het onderzoek van Elgersma voornamelijk geen aanleiding haar beleid te veranderen en de weidegang te stimuleren.

„Wij volgen de ontwikkelingen wel. Maar wil je de gezondheidsvoordelen claimen, dan heb je meer zekerheid nodig. Daarvoor is nog nader onderzoek nodig.”, aldus Friesland Coberco-woordvoerder Rob van Dongen.

Concurrent Campina voelt er evenmin weinig voor weidegang te verplichten. Toch, zo zegt woordvoerder Atze Schaap, is Campina van mening, dat weidegang belangrijk is. „Het hoort bij Nederland en we houden dat onze leden ook altijd voor. De realiteit is overigens, dat de Nederlandse melk voor het overgrote deel nog steeds komt van koeien, die buiten grazen. Dat moet ook zo blijven.”